

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚ/ΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ
ΓΓΔΕ / ΥΠΕΧΩΔΕ

Αριθμός Γνωμοδοτήσεως 290 / 2003

ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Τμήμα Α2 ΔΙΑΚΟΠΩΝ

Συνεδρίαση της 23ης - 7 - 2003

Σύνθεση

Προεδρεύων: Χρήστος Τσεκούρας, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Νομικοί Σύμβουλοι: Αλέξανδρος Τζεφεράκος, Θεόδωρος Ρεντζεπέρης, Νικόλαος Κατσίμπας, Φωκίων Γεωργακόπουλος, Δημήτριος Αναστασόπουλος, Θεόδωρος Ηλιάκης, Νικηφόρος Κανισούρας, Χριστόδουλος Μπότσιος, Ιωάννης Τρίαντος, Πέτρος Τριανταφυλλίδης, Ηλίας Δροσογιάννης.

Εισηγητής: Χρήστος Μητκίδης, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

Αριθμός Ερωτήματος: Υπ' αριθ. οικ 250/16-5-2003 έγγραφο του Γενικού Γραμματέα Συγχρηματοδοτούμενων Δημοσίων Έργων της Γ.Γ.Δ.Ε. του ΥΠΕΧΩΔΕ.

Περίληψη Ερωτήματος: Με το ως άνω έγγραφο του Γενικού Γραμματέα, ως εποπτεύοντος κατά το νόμο την εταιρεία ΑΤΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ Α.Ε., διαβιβάζεται το υπ' αριθ. πρωτ. ΑΛΧ-23447/16-5-2003 ερώτημα της εν λόγω εταιρείας προς το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, με το οποίο ερωτάται αν η εταιρεία ΑΤΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ Α.Ε., ως κύριος του δημοσίου έργου «Επέκταση Γραμμής 3 από Φρέαρ Ασωμάτων έως Αιγάλεω – Έργα Πολιτικού Μηχανικού», το οποίο κατόπιν διαγωνισμού ανέθεσε στην ανάδοχο Κοινοπραξία «ΑΚΤΩΡ Α.Ε. – IMPREGILO SpA», μπορεί, κατά τη συμπλήρωση της απόφασης με την οποία παρέτεινε την συνολική προθεσμία περάτωσης του έργου (λόγω μεγάλων καθυστερήσεων στην εκτέλεση που, πάντως, δεν οφείλονται στον ανάδοχο), να μη μεταθέσει τον χρόνο για την καταβολή της προβλεπόμενης από τη Συγγραφή Υποχρεώσεων του έργου ρήτρας πρόσθετης καταβολής ηριμ και να καταργήσει τη ρήτρα αυτή. Ερωτάται περαιτέρω ποιες μπορεί να είναι οι τυχόν επιπτώσεις σε βάρος της ΑΤΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ Α.Ε. από την κατάργηση της ως άνω ρήτρας.

Επί του ως άνω ερωτήματος το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους γνωμοδότησε τα ακόλουθα:

Ι. Α. Οι διατάξεις των παρ. 4 και 5 του άρθρου 5 ν. 1418/84 (ανάθεση και εκτέλεση των δημοσίων έργων) ορίζουν, σχετικά με το ζήτημα που θέτει το ερώτημα, τα ακόλουθα:

«4. Σε κάθε σύμβαση κατασκευής έργου ορίζεται **προθεσμία** για την περάτωσή του στο σύνολο και κατά τμήματα...**Παράταση** των προθεσμιών γίνεται μόνον ύστερα από έγκριση της Προϊσταμένης του έργου Αρχής, αν οι καθυστερήσεις δεν οφείλονται σε υπαιτιότητα του αναδόχου...

5....Με Π.Δ/γμα καθορίζονται...τα θέματα που αναφέρονται στις ποινικές ρήτρες για υπέρβαση τμηματικών προθεσμιών...και στη συνομολόγηση ρήτρας πρόσθετης καταβολής (πριμ) στον ανάδοχο για τη γρηγορότερη απ' την προθεσμία περάτωσης του έργου ή μέρους αυτού και κάθε σχετική λεπτομέρεια.

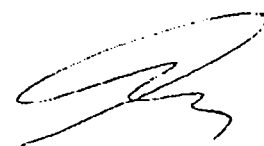
Πρόσθετη καταβολή (πριμ) καταβάλλεται μόνον εφόσον υπάρχει σχετική πρόβλεψη στη διακήρυξη δημοπράτησης του έργου ή στην απόφαση ανάθεσης, χωρίς διαγωνισμό. Η καταβολή του πριμ στον ανάδοχο γίνεται για την ταχύτερη εκτέλεση μέρους ή όλου του έργου σύμφωνα με τη σύμβαση και το χρονοδιάγραμμα και υπολογίζεται ως ποσοστό του αρχικού συμβατικού αντικειμένου.»

Κατ' εξουσιοδότηση της ως άνω διάταξης, το άρθρο 37 του π.δ. 609/85 ορίζει τα ακόλουθα:

«1. Όταν η ταχύτερη εκτέλεση του έργου έχει ιδιαίτερη σημασία, μπορεί η σύμβαση να προβλέπει την καταβολή πρόσθετης παροχής για την ταχύτερη από τον ανάδοχο περάτωση του έργου ή του τμήματος που έχει την κρίσιμη σημασία.

2. Το συνολικό ύψος της πρόσθετης καταβολής δεν μπορεί να υπερβαίνει το 5% της προϋπολογιζόμενης δαπάνης του έργου και η σύμβαση μπορεί να προβλέπει την κατανομή των σχετικών ποσών κατά χρονική μονάδα ταχύτερης παράδοσης του έργου ή του κρίσιμου τμήματος, όπως και κάθε θέμα που σχετίζεται με την αναγνώριση των προϋποθέσεων για την πραγματοποίηση της πρόσθετης καταβολής. Η πρόσθετη καταβολή θεωρείται συμπληρωματικό εργολαβικό αντάλλαγμα και περιλαμβάνεται στις σχετικές πιστοποιήσεις του έργου.

3. Στις περιπτώσεις που προβλέπει η σύμβαση πρόσθετη καταβολή για ταχύτερη περάτωση του έργου, οι αποφάσεις για παρατάσεις προθεσμιών ρυθμίζουν πάντοτε κάθε

θέμα που σχετίζεται με την πρόσθετη αυτή καταβολή και ιδιαίτερα αν μετατίθεται μερικά ή ολικά ο κρίσιμος για την πρόσθετη καταβολή χρόνος.»

Β. Εξάλλου στη διάταξη της **παρ. 13 του άρθρου 5 ν. 1418/84** ορίζεται ότι *«Στις συμβάσεις κατασκευής δημοσίων έργων εφαρμόζονται οι διατάξεις του Αστικού Κώδικα, εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά στο νόμο αυτόν ή στα εκτελεστικά του διατάγματα».*

Συναφής προς το κρίσιμο ζήτημα είναι η διάταξη του **άρθρου 207 Αστικού Κώδικα**, κατά την οποία *«Η αίρεση θεωρείται ότι πληρώθηκε, αν την πλήρωσή της εμπόδισε, αντίθετα προς την καλή πίστη, εκείνος που θα ζημιωνόταν από την πλήρωσή της».*

Γ. Από τις πιο πάνω διατάξεις προκύπτουν τα ακόλουθα:

1. Η υπόσχεση περί καταβολής πρόσθετης αμοιβής στον ανάδοχο, πέραν του εργολαβικού ανταλλάγματος, έναντι του οποίου ο ανάδοχος ανέλαβε την εκτέλεση του δημοσίου έργου, εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια του κυρίου του έργου, ο οποίος αποφασίζει την συμπερίληψη ή μη της σχετικής ρήτρας στην Διακήρυξη του έργου, αναλόγως αν κρίνει ότι η συντομότερη (της οριζόμενης με τις σχετικές προθεσμίες) παράδοση του έργου, έχει (ή όχι) ιδιαίτερη σημασία γι' αυτόν και περαιτέρω για το κοινωνικό σύνολο στο οποίο θα αποδοθεί η χρήση του έργου. Αυτονόητο είναι ότι αν δεν προβλέπεται στη διακήρυξη της δημοπρασίας η χορήγηση πρόσθετης καταβολής (πριμ), δεν είναι δυνατή η εκ των υστέρων υπόσχεση και χορήγησή του (Γνωμ. Ν.Σ.Κ. 741/99).

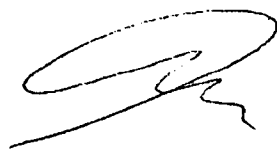
2. Η καταβολή του πριμ συναρτάται προς την αρχική προθεσμία παράδοσης είτε του συνόλου, είτε του συγκεκριμένου κρίσιμου τμήματος του έργου, για το οποίο δόθηκε η υπόσχεση, προσδιορίζεται ως ποσοστό της προϋπολογιζόμενης δαπάνης, και συνολικά δεν μπορεί να ξεπεράσει ως ποσοστό το 5% της δαπάνης αυτής. Η σύμβαση μπορεί να προβλέπει την κατανομή των σχετικών ποσών ανά μονάδα χρόνου ταχύτερης παράδοσης.

3. Στις περιπτώσεις παράτασης των προθεσμιών του έργου, λόγω καθυστερήσεων ως προς τους προβλεπόμενους χρόνους εκτέλεσης, οι αποφάσεις περί παράτασης ρυθμίζουν πάντοτε κάθε θέμα σχετικό με το υπεσχημένο πριμ και ιδίως αν μετατίθεται μερικά ή συνολικά ο κρίσιμος για την καταβολή χρόνος. Η σχετική διάταξη (παρ. 3 άρθρου 37 π.δ. 609/85), ως εκ της διατύπωσής της (*«οι αποφάσεις για παρατάσεις προθεσμιών ορίζουν πάντοτε...αν μετατίθεται μερικά ή ολικά ο κρίσιμος για την πρόσθετη καταβολή χρόνος»*), παρέχει διακριτική ευχέρεια στην Προϊσταμένη Αρχή του κυρίου του έργου (η οποία κατά την παρ. 8 του άρθρου 36 π.δ. 609/85 είναι αρμόδια τόσο για την παράταση των προθεσμιών όσο και για την ρύθμιση των θεμάτων που έχουν σχέση με την καταβολή του πριμ) να αποφασίσει αν την ενδιαφέρει πλέον, ενόψει των καθυστερήσεων που ήδη επισυνέβησαν, η ταχύτερη από την προβλεπόμενη, συνέπεια της παράτασης, παράδοση του

έργου. Διακριτική ευχέρεια παρέχουν οι διατάξεις στο όργανο άσκησης της αρμοδιότητας όταν μπορεί να επιλέξει μεταξύ περισσοτέρων ρυθμίσεων, τις οποίες επιτρέπει η εφαρμογή των σχετικών διατάξεων (Σπηλιωτόπουλου: Εγγ. Δ.Δ., έκδ. 2002, σελ. 158 και επ.). Όταν μάλιστα από τις σχετικές διατάξεις δεν προκύπτει σαφώς επιτακτική υποχρέωση του διοικητικού οργάνου για την έκδοση διοικητικής πράξης συγκεκριμένου περιεχομένου, συντρέχει, κατά γενική αρχή του διοικητικού δικαίου, τεκμήριο υπέρ της διακριτικής ευχέρειας. Αυτονόητο είναι βέβαια, ότι το όργανο πρέπει να αιτιολογήσει τη συγκεκριμένη χρήση της διακριτικής του ευχέρειας, προκειμένου να καθίσταται δυνατός ο δικαστικός έλεγχος για τυχόν υπέρβαση των άκρων ορίων αυτής (βλέπ. Σπηλιωτόπουλου ό.π.)

Η διαμόρφωση της κρίσης της Π.Α. σχετίζεται κυρίως α) με την υπαιτιότητα για την καθυστέρηση των εργασιών (αν μεν αυτές οφείλονται στον ανάδοχο, κωλύεται η Π.Α. να ανανεώσει την υπόσχεση περί καταβολής του πριμ μετά την παράταση της προθεσμίας, διότι ούτως ή άλλως έχει την δυνατότητα, εκ της διατάξεως του **άρθρου 5 παρ. 4 εδ. 3 του ν. 1418/84**, να δώσει εντολή στον υπαίτιο για τις καθυστερήσεις ανάδοχο να επιταχύνει τις εργασίες, εκτελώντας τις απαραίτητες πρόσθετες εργασίες και παίρνοντας τα απαραίτητα πρόσθετα μέτρα, χωρίς καμιά πρόσθετη αποζημίωση), β) με τη στάθμιση του κοινωνικού οφέλους που θα προκύψει από την ταχύτερη εκτέλεση του έργου και της επιβάρυνσης του κόστους που συνεπάγεται η προοπτική αυτή. Αν παρόλη την καθυστέρηση εκτέλεσης, εξακολουθεί να ενδιαφέρει η ταχύτερη εκτέλεση και απόδοση του έργου στους χρήστες του, ο κύριος μπορεί να ανανεώσει την υπόσχεση περί πριμ, άλλως μπορεί να αρνηθεί την ανανέωση και να καταργήσει τη σχετική ρήτρα, εν πάση όμως περιπτώσει οφείλει να αιτιολογήσει ειδικά την άρνησή του (σχετική γενική υποχρέωση σαφούς, ειδικής και επαρκούς αιτιολόγηση των διοικητικών πράξεων προκύπτει από τις διατάξεις του άρθρου 17 ν. 2690/1999 -περί Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας-), πολλώ δε μάλλον που πρόκειται για δυσμενή για τον ανάδοχο πράξη, οπότε η ανάγκη για ειδική και πλήρη αιτιολόγηση προκύπτει επιτακτικότερη (ΣτΕ 3583/72, 3522/71 κ.ο.κ.).

Κατά συνέπεια ο κύριος του έργου, ακόμα κι αν είναι υπαίτιος, ολοκληρωτικά ή μερικά, για την καθυστέρηση του έργου, δεν είναι υποχρεωμένος να ανανεώσει την υπόσχεση περί καταβολής του πριμ κατά την χορήγηση παράτασης, επειδή τέτοια δεσμευτική συμπεριφορά δεν προκύπτει από τις σχετικές νομικές διατάξεις, οφείλει πάντως να αιτιολογήσει ειδικά την απόφασή του αυτή. Επιχείρημα εξ αντιδιαστολής που ενισχύει την παραπάνω ερμηνεία είναι η ρύθμιση που ισχύει στο (παρεμφερές) ζήτημα της χορήγησης ή μη αναθεώρησης των τιμών στις εργασίες που θα εκτελεστούν στο χρόνο της παράτασης, για την οποία αναθεώρηση η διάταξη της παρ. 6 του άρθρου 36 π.δ. 609/85 ορίζει ότι η

παράταση της προθεσμίας χορηγείται «με αναθεώρηση», όταν η καθυστέρηση του συνόλου των εργασιών του έργου ή του αντιστοίχου τμήματος δεν οφείλεται σε αποκλειστική υπαιτιότητα του αναδόχου και «χωρίς αναθεώρηση» αν ο ανάδοχος είναι αποκλειστικά υπαίτιος για τις καθυστερήσεις.

Επιγραμματικά στα ανωτέρω, η συνδρομή αποκλειστικής υπαιτιότητας στο πρόσωπο του αναδόχου κωλύει την ανανέωση της υπόσχεσης καταβολής του πριμ, ενώ η αποκλειστική ή εν μέρει υπαιτιότητα του κυρίου του έργου για τις καθυστερήσεις, δεν οδηγεί άνευ ετέρου στο συμπέρασμα ότι είναι υποχρεωτική η ανανέωση της υπόσχεσης, αλλά πρέπει οπωσδήποτε να επανεκτιμήσει ο κύριος του έργου, δια της Π.Α. και εν όψει των νέων περιστάσεων που προέκυψαν λόγω των καθυστερήσεων, αν εξακολουθεί να ενδιαφέρεται για την ταχύτερη (της προβλεπόμενης μετά την παράταση) αποπεράτωση του έργου.

4. Η εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 207 Α.Κ. στη συγκεκριμένη περίπτωση υποστηρίζεται στη θεωρία (Απ. Γέροντα: Δίκαιο Δημοσίων Έργων, σελ. 355) και δεν μπορεί να αποκλειστεί, δεδομένου ότι το ζήτημα της πληρώσεως της αίρεσεως (διότι πρόκειται για αίρεση υπό την έννοια του άρθρου 201 Α.Κ., αφού τα αποτελέσματα της δικαιοπραξίας εξαρτήθηκαν από γεγονός μελλοντικό και αβέβαιο, δηλαδή την ταχύτερη αποπεράτωση του έργου ή του κρίσιμου τμήματος) δεν ρυθμίζεται ειδικά από τις ειδικές διατάξεις της νομοθεσίας των δημοσίων έργων, άρα οι διατάξεις του Αστικού Κώδικα έχουν συμπληρωματική εφαρμογή. Εν πάση όμως περιπτώσει πρέπει, για την πλασματική πλήρωση της αίρεσης να συντρέχει συμπεριφορά αντίθετη στην καλή πίστη (*δηλαδή «κατόφωρα άδικη»* κατά την ΑΠ 29/80, ΕΕργΔ 1980,607, *«δόλια»* κατά την ΑΠ 241/74, ΝοΒ 22, 1178, *«κατά παράλειψη ενέργειας, που οφείλεται κατά το νόμο, τη σύμβαση ή τα συναλλακτικά ήθη»* κατά την ΑΠ 899/80, ΝοΒ 29, 585) του κυρίου του έργου, η οποία παρεμπόδισε την πλήρωση της αίρεσης, γεγονός που κρίνεται κάθε φορά εν όψει των περιστατικών συγκεκριμένης υπόθεσης.

5. Τέλος κι αν ακόμα δεν μπορεί ο ανάδοχος να επικαλεστεί την πλασματική πλήρωση της αίρεσης, ασφαλώς δικαιούται, αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις του **άρθρου 7 παρ. 2 του ν. 1418/84** (υπερήμερία του κυρίου του έργου ως προς την εκπλήρωση των εν γένει συμβατικών του υποχρεώσεων) να ζητήσει αποζημίωση για τις θετικές του ζημιές, οι οποίες όμως προκλήθηκαν το χρονικό διάστημα μετά την επίδοση σχετικής έγγραφης όχλησης, περιστατικά που η συνδρομή τους κρίνεται ιδιαίτερα σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση. Περίπτωση αποζημίωσης στις περιπτώσεις όπως η προκείμενη εμφανίζεται συνήθως όταν ο ανάδοχος, έχοντας υπόψη την υπόσχεση καταβολής πριμ, λαμβάνει όλα τα κατάλληλα για την επίτευξη των εργασιών μέτρα (π.χ. προσλαμβάνει πλέον του συνήθους προσωπικό,

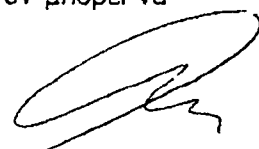
μισθώνει επιπλέον μηχανήματα κ.ο.κ.), πλην η πρόοδος του έργου δεν είναι η αναμενόμενη, λόγω της αντισυμβατικής συμπεριφοράς του κυρίου του έργου. Στην περίπτωση αυτή και εφόσον απευθύνει στον κύριο του έργου την απαιτούμενη νόμιμη «όχληση», μπορεί στη συνέχεια να διεκδικήσει (όχι το «πριμ» αλλά) τις θετικές του ζημιές λόγω των δαπανών στις οποίες υποβλήθηκε για την επιτάχυνση των εργασιών και μόνο για το χρονικό διάστημα μετά την επίδοση της όχλησης.

II. Στην προκειμένη περίπτωση, από το έγγραφο του ερωτήματος, προκύπτουν τα ακόλουθα περιστατικά:

1. Η εταιρεία ΑΤΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ Α.Ε., εποπτευόμενη κατά το ν. 1955/91 από τον Υπουργό ΠΕΧΩΔΕ, ανέθεσε, κατόπιν δημοσίου διαγωνισμού, στην Κ/Ξ «ΑΚΤΩΡ Α.Ε.-IMPREGILO SpA», την εκτέλεση του δημοσίου έργου «Επέκταση Γραμμής 3, από Φρέαρ Ασωμάτων έως Αιγάλεω- Έργα Πολιτικού Μηχανικού» με συνολικό τίμημα 186.324.284,67 ΕΥΡΩ. Η συνολική προθεσμία για την πλήρη αποπεράτωση του έργου, ορίσθηκε σε 1.160 ημερολογιακές ημέρες. Επιπλέον της συνολικής προβλέπονται 15 τμηματικές-αποκλειστικές προθεσμίες και 20 τμηματικές-ενδεικτικές, για την εκτέλεση συγκεκριμένων τμημάτων του έργου.

2. Στο άρθρο 47 της Συγγραφής Υποχρεώσεων του έργου προβλέπεται ρήτρα πρόσθετης καταβολής πριμ, μέχρι ποσού 5.589.728,54 ΕΥΡΩ περίπου, για την κατά τρεις μήνες ταχύτερη εκτέλεση του έργου και ειδικότερα 20% του πιο πάνω ποσού αν ο ανάδοχος το παραδώσει ένα μήνα νωρίτερα, 50% αν το παραδώσει δύο μήνες νωρίτερα και 100% αν το παραδώσει τρεις μήνες νωρίτερα.

3. Ήδη από την έναρξη εκτέλεσης του έργου υπήρξαν μεγάλες καθυστερήσεις, οι οποίες κατά το (συνημμένο στο ερώτημα) έγγραφο της εταιρείας οφείλονται αφενός σε αρχαιολογικά ευρήματα και στην (εκ του νόμου) ανάγκη ανασκαφής τους και αφετέρου στην καθυστέρηση παράδοσης των αναγκών χώρων στον ανάδοχο, λόγω καθυστερημένης ολοκλήρωσης των απαλλοτριώσεων. Συνέπεια των ανωτέρω είναι να έχει ανατραπεί τελείως το αρχικό χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης και ενώ έχει παρέλθει το 1/3 της συνολικής προθεσμίας, να έχει εκτελεσθεί μόνο ποσοστό 6% των εργασιών. Ήδη για το λόγο αυτό, μετά από αίτηση του αναδόχου εγκρίθηκε γενική παράταση της συνολικής προθεσμίας κατά 485 ημέρες (περίπου 16 μήνες) και αντίστοιχες παρατάσεις των τμηματικών (αποκλειστικών και ενδεικτικών) προθεσμιών, είναι δε βέβαιο ότι και οι νέες αυτές προθεσμίες δεν θα επαρκέσουν και θα δοθεί και άλλη παράταση, οπότε δεν είναι δυνατόν να προκαθορισθεί ο χρόνος παράδοσης του έργου. Συνεπεία αυτής της κατάστασης, ο κύριος του έργου δεν διατηρεί το ενδιαφέρον του για την ταχύτερη περάτωση του έργου και ρωτά αν μπορεί να

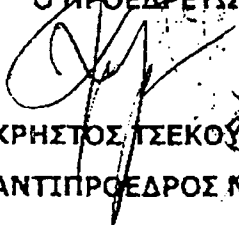
απαντήσει αρνητικά στην αίτηση που έχει υποβάλει η ανάδοχος για την διατήρηση της υπόσχεσης καταβολής πρόσθετης αμοιβής κατά το άρθρο 47 της Συγγραφής Υποχρεώσεων.

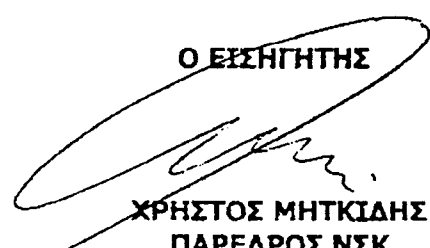
III. Από τις προδιαληφθείσες διατάξεις και την ερμηνεία τους, σε συνδυασμό με τα πραγματικά περιστατικά της υπόθεσης, προκύπτει, κατά την διαμορφωθείσα στο Τμήμα ομόφωνη γνώμη, η ακόλουθη απάντηση στα υποβληθέντα ερωτήματα:

1. Εναπόκειται στην διακριτική ευχέρεια του κυρίου του έργου να ανανεώσει (διατηρήσει) ή να καταργήσει, με απόφαση πλήρως και ειδικώς αιτιολογημένη, την ρήτρα περί πρόσθετης καταβολής αμοιβής (πριμ), δεδομένου ότι, κατά το ιστορικό, έχουν αναιρεσιμαί οι συνθήκες υπό τις οποίες δόθηκε η σχετική υπόσχεση και υπό την προϋπόθεση ότι δεν διατηρείται το ενδιαφέρον του κυρίου για την ταχύτερη αποπεράτωση του έργου.

2. Στην περίπτωση άρνησης ανανέωσης της υπόσχεσης καταβολής πριμ (τουτέστιν διατήρησης της ισχύος της σχετικής ρήτρας), η ανάδοχος έχει την νομική δυνατότητα να επιδιώξει δια της δικαστικής οδού είτε την ακύρωση της άρνησης του κυρίου του έργου (για λόγους π.χ. έλλειψης αιτιολογίας, παραβίασης των άκρων ορίων της διακριτικής του ευχέρειας, κ.ο.κ.), είτε την πλασματική πλήρωση της αίρεσης κατά τη διάταξη του άρθρου 207 Αστικού Κώδικα (υπό τα περιστατικά πάντως που εκτίθενται δεν φαίνεται ότι συντρέχει αντίθεση των ενεργειών ή παραλείψεων του κυρίου του έργου στην καλή πίστη, ώστε να θεωρηθεί ότι η αίρεση πληρώθηκε πλασματικά).

3. Εξάλλου δεν παρατίθενται περιστατικά, από τα οποία να προκύπτει ότι η ανάδοχος υπέστη θετικές ζημιές από την παραβίαση των συμβατικών υποχρεώσεων του κυρίου του έργου (δηλαδή την καθυστέρηση της παράδοσης των απαιτητών για την πρόοδο του έργου χώρων) ούτε αν επιδόθηκε από την ανάδοχο όχληση, ώστε να κριθεί αν τυγχάνει εφαρμογής η διάταξη της παραγράφου 2 του άρθρου 7 του ν. 1418/84. Αν πάντως συντρέχουν οι ανωτέρω προϋποθέσεις είναι δυνατόν να υποχρεωθεί ο κύριος του έργου στην καταβολή αποζημιώσεως, το ύψος της οποίας θα κριθεί από τη δικαιοσύνη.

Αθήνα 25-7-2008
ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ
Ο ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΤΣΑΚΟΥΡΑΣ
ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ Ν.Σ.Κ.

Ο ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΗΤΚΙΑΣ
ΠΑΡΕΔΡΟΣ ΝΣΚ

Σ.Α.Τ.Ε.